

NOTARITE KOJA 2011. AASTA TEGEVUSE ARUANNE

Notarite Koja koosseis

Notarite Koja liikmete arv 2011. aasta alguses oli 99 notarit.

Aasta jooksul viibisid ametitegevusest eemal Tallinna notar Heleriin Kulla ja Pärnu notar Anu Raid. Tallinna notar Laura Sõmer-Arusoo ametitegevus on peatatud viieks aastaks.

29. augustil avas Valga notar Katri Kutsar oma büroo ka Otepääl.

1. detsembril avas pärast mitmeaastast ametist eemalolekut büroo Tallinna notar Kirsty Laidvee.

22. aprillil lahkus meie hulgast Otepäa notar Anna Rästa ja 24. novembril Võru notar Laine Kaup. Otepääl ja Võrus tegutsesid notari asendaja bürood.

Uusi notareid ametisse ei nimetatud ja 2011. aasta lõpuks oli ametis 97 notarit.

Üldkoosolekud ja eestseisuse istungid

11.03.2011 toimus Tallinnas hotell Euroopa konverentsikeskuses Notarite Koja aastakoosolek. Koosolekul muudeti seoses euro kasutuselevõtuga koja akte, sh toetuste fondi reglementi ja notari maksuvaba käivet puudutavat otsust.

28.10.2011 viidi läbi Notarite Koja valimiskoosolek, mille käigus valiti uus eestseisus, revisjonikomisjon, aukohus ja toetuste fondi komisjon. Notarite Koja esimeheks valiti Anne Saaber, aseesimeheks Priidu Pärna ning eestseisuse liikmeteks Anneli Alekand, Lagle Lindre, Paavo Uibopuu, Kersti Kulla ja Andrei Lössenko.

Valimiskoosolekuks valmis notari tegevuse kohta teabe andmise juhendi ehk nn reklaamijuhendi projekt. Juhend jäi kinnitamata, kuna leiti, et selles toodud regulatsioon vajab täiendavat arutelu.

Notarite Koja eestseisuse istungid toimusid aasta jooksul 10 korral. 15. detsembril toimus Notarite Kojas seniste ja praeguste eestseisuse liikmete kohtumine, kus arutati peamiselt notariaadi arenguid ja tulevikuvisionid.

Kandidaaditeenistus

2011. a lõpus oli teenistuses 11 notarikandidaati, kellest neli viibisid lapsehoolduspuhkusel ja üks palgata puhkusel. Väljaõppel oli neli notarikandidaati. Kaks eksami sooritanud kandidaati jätkasid teenistust koja juures.

15.02.2011 lõpetati seoses notari järeleksami mitterahuldavate tulemustega kandidaaditeenistuse leping Annika Miksoniga.

13.01.2012 lõpetati seoses notari järeleksami mitterahuldavate tulemustega kandidaaditeenistuse leping Monika Soriga.

Kandidaaditeenistust koja juures jätkasid Aimi Leht ja Triin Tein. 2012. aastal jätkab Mall Vendel väljaõpet Anne Saaberi juhendamisel. Eve Pötter viibib perioodil 05.01.–30.03. väljaõppel kojas.

Lisaks väljaõppeülesannete täitmisele osalesid notarikandidaadid koja ülesannete täitmisel, sh eelnõude kohta arvamuste ja ettepanekute koostamisel ning koolituste jt ürituste korraldamisel.

Notari eksamid toimusid 25. jaanuaril (2010. aastal toimunud notari eksami järeleksam) ning 18. mail ja 15. detsembril (järeleksam). Neist esimese ja teise eksami tulemus oli negatiivne, kolmandal eksamil sooritas Elvira Kirtjanova järeleksami positiivselt, teine kandidaat negatiivselt.

Notarite ametitegevus

2011. aasta jooksul tegid notarid kokku 281 490 ametitoimingut ehk keskmiselt 2872 toimingut notari kohta aastas. Nii toimingute koguarv kui ka keskmine arv notari kohta oli viimase üheksa aasta madalaim, mida näitab ka juuresolev tabel. Samas ei olnud toimingute arvu langus notari kohta keskmiselt (kokku 119 toimingut) võrreldes eelmise aastaga enam nii märgatav nagu varasematel aastatel ning suurem osa langusest jäi I kvartalisse.

Aasta	Ametitoimingute koguarv	Toiminguid notari kohta
2003	655 948	9069
2004	667 834	8554
2005	686 664	8477
2006	739 718	8219
2007	576 285	5941
2008	460 602	4606
2009	330 529	3305
2010	290 081	2991
2011	281 490	2872

Kvartalite kaupa oli ametitoimingute arv 2011. aastal järgmine:

I – 60 975, II – 73 971, III – 73 918, IV – 72 626

Lisaks ametitoimingutele pakkusid notarid ka ametiteenuseid, mida osutasid 2011. aasta jooksul kokku 5917 korral (2010. aastal 4802 korral). Täpsemad andmed ametitegevuse statistika kohta leiduvad käesoleva aruande lisades 1–10.

Notari teenuse kättesaadavus ja klienditeenindus

Ametitoimingute stabiilselt madala arvu tõttu 2011. aastal teenuse kättesaadavusega probleeme ei esinenud. Tehingute vähesuse tõttu olid mitmed notarid endiselt sunnitud töötama alakoormusega.

Ooteaegade kindlakstegemiseks viidi läbi uuringud veebruaris ja novembris. Ilmnes, et kinnisvaratehinguid saab teha mõne päeva jooksul ja pärimismenetlusi algatada hiljemalt nädala jooksul ning asutamistehingute puhul on ooteajaks paar päeva.

2011. aastal laekus mitmeid klienditeenindusega seotud kaebusi. Seoses sellega viidi läbi kaks klienditeeninduse teemalist koolitust notaribüroode töötajatele.

Sõbraliku teeninduse väärtustamine ja arendamine on endiselt päevakorras ning 2012. aastal on kavas läbi viia koolitus eesmärgikeskse ja heas stiilis e-suhtluse põhimõtete kohta.

Infotehnoloogia

E-notari infosüsteemis on 2011. aasta suurimaks saavutuseks arendus, mille tulemusel on lisaks ID-kaardile võimalik E-notarisse sisse logida ka mobiili-ID ja/või digi-ID-ga. Arendus tagab selle, et ID-kaardi kadumise või hävimise korral on notaril endiselt võimalik E-notaris oma tööd teha.

E-notariga liidestati ka Eesti Väärtpaberikeskuse andmebaas ja Ametlikud Teadaanded. Eesti Väärtpaberikeskusest on E-notari kaudu võimalik saada ettevõtte aktsiaraamatut, väärtpaberite osanike (aktsionärid/osanikud) nimekirja ja isikule (omanik) kuuluvate väärtpaberikontode ja -tehingute andmeid. Ametlikest Teadaannetest saab E-notari kaudu pärida kõiki avaldatud teadaandeid, uusi teadaandeid lisada ning enda poolt lisatud teadaandeid muuta ja kustutada.

Hetkeseisuga on E-notari tarkvara kaudu võimalik sooritada registripäringuid kokku 16 registrisse, registrikandeid saab edastada viide registrisse. Seni on E-notari kaudu aastate lõikes teistesse andmekogudesse sooritatud üle 22 miljoni registripäringu (2011. aastal üle 3,6 miljoni) ja edastatud peaaegu üks miljon registrikannet (2011. aastal üle 160 000 kande).

Lisaks on E-notarile jooksvalt tehtud hooldusarendusi ja parandusi ning arendatud väiksemaid muudatusi, mis on seotud eelkõige kasutajate poolt tehtud ettepanekute realiseerimisega.

Regulaarselt toimusid E-notari töörühma kohtumised, kus vaadati üle tehtud arendused, vajadusel tehti ettepanekuid uute arenduste töössevõtmiseks ja arutati E-notari rakendamisel tekkinud probleeme. Samuti toimusid olenevalt vajadusest E-notari juhtrühma koosolekud.

Seoses euro kasutuselevõtuga ja erinevate seadustemuudatustega suurendati pidevalt ka Notarite Koja kodulehe funktsionaalsust.

Notarite järelevalve, distsiplinaarasjad ja aukohus

2011. a jooksul toimus korraline kohapealne kontroll kuues tööpiirkonnas 19 notari tegevuse üle: Tiit Juse, Irina Kritsuki, Ülle Mesi, Sergei Nikonovi, Anne Saaberi, Sirje Ormani, Kaata Kartau, Margus Veskimäe, Merle Saar-Johanson, Evi Paberiti, Katre Pustaku, Marika Saaveri, Tiina Tombergi, Aune Harujõe, Anne Kaldvee, Anu Raidi, Raul Joametsa ja Kristel Akermani büroodes.

Järelevalve käigus välja toodud positiivseid tähelepanekuid:

- Tehingu tõestamiseks on varutud piisavalt aega. Keerukamate tehingute, näiteks kinnistu müügi ja hüpoteegi seadmise lepingu tõestamise tarvis reserveeritakse aega tavaliselt 1–1,5 tundi, lihtsamate tõestamistoimingute, näiteks volikirja või testamendi tarvis kuni 0,5 tundi, kinkelepingu jaoks 0,5–1 tund.
- Notar selgitab müüja kinnituste kaudu välja, kas lepingu esemega on seotud vaidlusi, kas kinnistusosakonnale on esitatud kinnistamisavaldusi, mida kinnistusraamatu elektroonilises andmebaasis ei nähtu, ning kas lepingu esemel võiks olla varjatud puudusi. Kontrollitakse, kas müüdava lepingu esemega võiks olla seotud võlgnevusi tarbitud teenuste eest, mille tasumise kuupäev on saabunud, kuid mis on tasumata. Põhjalik lepingu esemega seotud asjaolude kirjeldamine vähendab lepingu osapoolte riske langeda pärast lepingu sõlmimist vaidlustesse, millises olukorras lepingu ese müüjalt ostjale võõrandati.
- E-notarit kasutatakse aktiivselt vajalike päringute tegemiseks, aegade registreerimiseks, notariaalaktide koostamiseks, hoiustamise raamatu pidamiseks, ametitoimingute ja -teenuste registreerimiseks, registritele avalduste ja ära kirjade saatmiseks, kannete tegemiseks. Notar kasutab notariaalaktide koostamisel alati E-notaris „hallide väljade“ võimalust.

- Notar on kinnisasja võõrandamise lepingutesse lisanud osapoolte kinnituse selle kohta, kas osalejad soovivad, et notar esitaks teate rahvastikuregistrile elukohaandmete muutmise kohta, ning esitanud sagedasti elukohaandmete teateid.
- Büroodes valitseb meeldiv ja sõbralik õhkkond. Kliente teenindatakse viisakalt.

Järelevalve käigus välja toodud negatiivseid tähelepanekuid:

- Tehingus osalejate kohta ei tehta E-notaris hoiatuste päringut, mis sisaldab päringut terrorismi ja rahapesu kahtlusega isikute nimekirjadesse. Sealhulgas tehingute puhul, mille suhtes kehtib rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise kohustus, ning tehinguosaliste suhtes, kes ei ole Eesti residendid (esines mitmel notaril).
- Ilmselt liiga lühike planeeritav aeg kinkelepingute tõestamiseks – 15 minutit. Kalendrist nähtub, et stabiilselt planeeritakse tehingute tõestamiseks järelevalves avaldatust ning teiste notarite praktikast oluliselt lühemaid aegu (esines paaril notaril).
- Kohati esineb notariaalaktides trükivigu isikute nimedes ja sünniaegades, andmed on puudulikud (nt kinnistusraamatust on ühe jao andmed lepingusse märkimata jäänud). Võib täheldada, et kui tehingu ettevalmistamisel ei kasutata E-notarit, esineb vigu andmete kandmisel dokumentidesse oluliselt sagedamini kui nendes büroodes, kus kasutatakse „halle välju“ (esines paaril notaril).
- Viited valedele õigusaktide, nt notari tasu seaduse sätetele (esines paaril notaril).
- Viivitused kandeavalduste esitamisel registritele (pikimad kinnistamisavaldused üle kuu) või pärimisteade avaldamisel Ametlikes Teadannetes (esines paaril notaril).
- Viivitused hoiustatud summade väljamaksmisel – alates mõnest päevast kuni paari nädalani (esines paaril notaril).
- Notariaalaktis puuduvad selgitused selle kohta, et osalejatel on võimalik ära kirjaga tutvuda X-tee kaudu (esines mitmetel).
- Kõik ametitoimingud ja -teenused ei ole nõuetekohaselt, s.o toimingu või teenuse lõpuleviimise päeval registreeritud (esines ühel notaril).
- Osade E-notaris tehtud kõikvõimalike päringute puhul puudub mõistlik vajadus ja seos tõestatava tehinguga – näiteks kinnisasja võõrandamise tehingute puhul päringud tehinguosaliste autode, kogumispensioni saldoteatiste, tehinguosalisele kuuluva OÜ ja selle varade jms kohta (esines ühel notaril).
- Notariaalaktidele on lisatud liiga pikki väljavõtteid õigusaktidest, mille kõik sätted ei ole seotud tehingu esemega ega tehingust tulenevate toiminguosaliste õiguste ja kohustustega. Pärimisavaldus koos selgitustega on 11 lk pikkune (esines ühel notaril).
- Notari poolt osutatud ametiteenused ei ole selgelt ametitoimingutest eristatud ning sõlmitud kokkulepetest ei ilmne üheselt, millist teenust täpsemalt (nt õigusvaldkond nõustamisel vms) on ametiteenuse osutamise raames antud (esines ühel notaril).
- Pärimisseaduse § 167 lg 3 kohaselt tuleb teha elektroonilises vormis järelepärimine pärandaja õiguste ja kohustuste kohta kõigile Eesti Vabariigis tegutsevate krediitiasutustele, mitte ainult pärijate poolt avaldatutele (esines mitmetel).
- Notariaadiseaduse § 11 lg 4 kohaselt on notaril keelatud töötada ühistes ametiruumides teise elukutsete esindajatega, välja arvatud vandetõlgiga. Seetõttu ei saa notaribüroos tegutseda raamatupidaja (raamatupidamisfirma), kes teeb tööd ka teistele klientidele (esines ühel notaril).
- Osapooltele võiks rohkem selgitada tehingu soodsama teostamise võimalusi – näiteks hüpoteekide kustutamisel ja seadmisel, isegi kui poolte soovil on valitud kulukam variant.

Distsiplinaarmenetlused toimusid Oksana Bauer-Karle ja Marje Jürioja suhtes. Neist esimesel juhul karistati notarit notari tasumääradele mittevastava tasu võtmise ja notari tasu seaduse § 36 lõikes 1 sätestatu mittenõuetekohase täitmise eest rahatrahviga. Teisel juhul aga polnud notar kontrollinud maareformi seaduse § 25 lõikes 3 sätestatud loa olemasolu ja teda karistati noomitusega. Aukohtu menetlused algatati Marika Leisi ja Kristel Akermani suhtes.

Praktika kujundamine ja notarite ühiste kutsehuvide esindamine

Seoses perekonnaseaduse ja perekonnaseisutoimingute seaduse rakendamisega jätkus koostöö Justiitsministeeriumi ja Siseministeeriumi ametnikega. Apostillimise teemal on jätkunud info- ja kogemustevahetus Välisministeeriumi ning Haridus- ja Teadusministeeriumiga.

Praktika ühtlustamist vajavate küsimuste arutamine toimus notarite õppepäevadel ja seminaridel (sh suveseminaril). Praktika ühtlustamist puudutavaid küsimusi arutati meilivahetuse teel ja notaritevahelises vestluslistis. Küsimuste arutelusid kajastati Notarite Koja kodulehel olevas foorumis, mille kasutamine võiks olla senisest aktiivsem.

19. –20. augustil toimus Leigo turismitalus notarite suveseminar.

25. novembril toimus ühisseminar kohtunikuabidega, kus arutati nii ühinguõigust (sh ärikeelde) kui ka asjaõigust (peamiselt hüpoteeke) puudutavaid küsimusi.

Notarite praktikas tõusetunud küsimuste ja erinevate õigusaktide tõlgendamisel tekkinud probleemide lahendamiseks pöördus Notarite Koda 2011. aastal järelepärimistega Justiitsministeeriumi, Siseministeeriumi, Välisministeeriumi, Maksu- ja Tolliameti jt riigiasutuste poole.

Koostöö Justiitsministeeriumi ja teiste ametiasutustega

Aasta jooksul toimusid sagedased arutelud Justiitsministeeriumi juhtkonna ning järelevalve ja õigusteeninduse talituse töötajatega. Samuti olid tihedad kontaktid Siseministeeriumi ja Välisministeeriumi ametnikega. Kohtumiste põhiteemadeks olid perekonnaseaduse ja perekonnaseisutoimingute seaduse rakendamine, samuti rahvastikuregistri seaduse muudatustest tulenevate notarite uute ülesannete ja Ametlike Teadaannete teadete tähtaegadega seonduv. Koostöös mitme ministeeriumiga toimusid kohtumised apostillimise praktika ühtlustamise ja arendamise teemal.

2011. aastal jätkus Rahandusministeeriumi juures tegutseva rahapesu tõkestamise nõukoja töö, mille koosolekutel osales kahel korral Notarite Koja tegevdirektor Eve Strang.

Avalikud suhted

Notarite Koja ja notarite tegevuse kohta saadeti pressiteadete näol korduvalt infot Postimehele, Päevalehele, Äripäevale, BNSile ja Eesti Rahvusringhäälingule. Samuti vastati erinevate väljaannete poolt esitatud küsimustele.

Mitmed notarid ja kandidaadid esinesid loengutega erinevatel koolitustel ja infopäevadel, teemadeks peamiselt pärimisõigus ja uus perekonnaõigus. Samuti esineti mitmetel perekonnaseisuetnikute koolitustel, osaleti nõustajatena Juristide Liidu tasuta õigusabi nõustamispäevadel ja vastati küsimustele portaalis „Jurist aitab“.

Õiguslikke küsimusi kommenteeriti maakonnaajalehtedes ilmunud notarite artiklite, notaribüroodes jagatavate voldikute ja koja kodulehe infomaterjalide kaudu. Maalehe sünnipäeva puhul tunnustati ajalehe ühe parima kaasautorina Priidu Pärnat, kes on korduvalt vastanud lugejate küsimustele. Priidu Pärna esines ka korduvalt Vikerraadio saates „Päevatee“.

Vikerraadio saates „Huvitaja“ esines kahel korral Tallinna notar Tiit Sepp, vastates kuulajate peamiselt pärimisõigust puudutavatele küsimustele.

Meediakajastuse ulatusest ja sagedusest parema ülevaate saamiseks on käesolevale aruandele lisatud ETA Uudistetalituse OÜ koostatud Notarite Koja meediaaudit.

Õigusloomega seotud tegevus

2011. aastal võeti Eestis kasutusele euro ja sellega seonduvad mitmed aasta alguses jõustunud seadusemuudatused. Olulisemateks seadusteks, mille muudatuste suhtes Notarite Koda omapoolset arvamust avaldas ja ettepanekuid tegi, olid notariaadiseadus, äriseadustik, kinnisasja omandamise kitsendamise seadus, rahvastikuregistri seadus, majandustegevuse seadustiku üldosa seadus ja korruptsioonivastane seadus, samuti Ametlike Teadaannete põhimäärus.

Rahvusvahelistest aktidest esitati seisukohti kohtuotsuste vastastikust tunnustamist reguleeriva Brüssel I määruse, avalike dokumentide automaatset tunnustamist puudutava Euroopa Komisjoni *Green Paper* i soovitude ja kutse kvalifikatsioonide tunnustamise direktiivi kohta. Samuti kujundati seisukoht Riigikogu otsuse eelnõus „Õiguspoliitika arengusuunad aastani 2018“ puudutatud juristi ühise kutseeksami idee suhtes.

Anne Saaber ja Priidu Pärna osalesid Riigikogu komisjonides toimunud aruteludel.

Rahvusvahelised suhted

14. veebruaril osales Ülle-Riin Raja Helsingis E-apostilli projekti teemalisel Põhjamaade regiooni ümarlaual. Muu hulgas tutvustati kohtumisel Hispaanias välja töötatud elektroonilise apostilli mudelit.

25. veebruaril osales Anne Saaber CNUE (Euroopa Liidu Notariaatide Nõukogu) täitevnõukogu istungil.

17. märtsil osales Anne Saaber Brüsselis toimunud CNUE üldkogul.

7.–8. aprillil osales Priidu Pärna Salzburgis toimunud 23. Euroopa Notarite Konverentsil.

14.–16. aprillil võtsid Anneli Alekand ja Ülle-Riin Raja osa Tiranases, Albaanias toimunud UINL-i Euroopa Asjade Alamkomisjoni (CAE) kohtumisest.

3. mail osales Anne Saaber Brüsselis toimunud CNUE üldkogul.

24. mail osales Anne Saaber Brüsselis toimunud CNUE täitevnõukogu erakorralisel istungil.

25. mail osales Tiit Sepp Varssavis toimunud UINL-i Rahvusvahelise Notarite Koostöö Komisjoni kohtumisest.

27. mail osales Triin Tein Budapestis toimunud Euroopa Notarite Võrgu kohtumisest.

27.–28. mail võttis Anne Saaber osa Varssavis toimunud UINL-i ülemnõukogu kohtumisest.

16.–18. juunil osales Priidu Pärna Viinis toimunud CNUE üldkogul.

27.–28. juunil osalesid Anne Saaber, Priidu Pärna ja Paavo Uibopuu Brüsselis toimunud Euroopa Notarite 3. Kongressil, mille peateemaks oli „Perspektiivid Euroopa Liidu ühinguõiguses“. Ürituse raames toimus 27. juunil Saksa, Ungari ja Rumeenia kodade organiseeritud kolleegide kohtumine.

8. juulil osales Anne Saaber Brüsselis toimunud CNUE täitevnõukogu erakorralisel istungil.

16. septembril osales Anne Saaber Brüsselis toimunud CNUE täitevnõukogu istungil.

23.–28. septembril toimus notarite visiit Georgiasse, mille käigus külastati muu hulgas Batumis asuvat justiitshoonet ja notaribürood ning toimusid mitmed kohtumised ja esinemised Georgia TVs. Visiidil osales 19 notarit.

18. oktoobril osales Anne Saaber Brüsselis toimunud CNUE üldkogu istungil.

18. novembril osales Anne Saaber Brüsselis toimunud CNUE täitevnõukogu istungil.

27. novembril toimus Vilniuses Balti notariaatide ümarlaud, kus osalesid Anne Saaber, Kersti Kulla, Lagle Lindre ja Paavo Uibopuu. Ümarlause teemaks oli „Infotehnoloogia notari tegevuses“.

30. novembrist kuni 3. detsembrini osales Tiit Sepp Cartagena de Indias, Kolumbias toimunud UINL-i liikmesnotariaatide üldkogul ja Rahvusvahelise Notarite Koostöö Komisjoni kohtumisel.

9. detsembril osales Anne Saaber Brüsselis toimunud CNUE üldkogul.

Eestseisuse 23.02.2011 otsusega nimetati Lee Jätma Notarite Koja esindajaks UINL-i Euroopa Notarite Uuringute Instituudi I.R.E.N.E. juures.

- **Kohtumised Eestis**

24.–28. jaanuaril külastasid Eestit Georgia kolleegid. Visiidi raames tutvuti E-notari ja elektrooniliste registrite toimimisega. Toimus kohtumine Justiitsministeeriumi esindajatega, külastati Notarite Koda ja dokumendihoidlat ning saadi ülevaade notaribüroo tööst.

7. veebruaril külastas Eestit CNUE president Rudolf Kaindl. Visiidi eesmärgiks oli tutvuda Eesti notariaadiga ja arutada CNUE tulevikku puudutavaid küsimusi. Toimunud kohtumisel osalesid Läti ja Leedu notariaatide esindajad ning arutati ka vastastikuse koostöö arendamise võimalusi.

8.–9. detsembril toimus Kosovo Justiitsministeeriumi esindajate visiit, mille käigus külastati Justiitsministeeriumi, Registrate ja Infosüsteemide Keskust ja Notarite Koda. Samuti tutvuti kahe notaribüroo igapäevatööga ning iseäranis elektrooniliste töövahendite ja e-suhtlusest tulenevate võimaluste kasutamise notari töös

Dokumendihoidla tegevus

Dokumendihoidla 2011. aasta tegevuse põhieesmärgiks oli jätkuvalt notaribüroodelt hoiustamist vajavate arhivaalide vastuvõtmine ja nende säilivuse tagamine. Aasta jooksul võeti dokumendihoidlas vastu ja korrastati edasiseks säilitamiseks enam kui 20 tuhat toimikut, millega senise tegevuse tulemusena säilitamisele võetud toimikute kogumaht kasvas kuni 160 tuhande toimikuni.

2011. aasta lõpuks oli säilitamisele antud notaridokumentide maht ca 4850 jrm, mis moodustab ligikaudu 50% hoiupinna üldmahust (vt Lisa 11).

Lisaks notaridokumentidele säilitatakse dokumendihoidlas lepingute alusel Politsei- ja Piirivalveameti kodakondsus- ja migratsiooniosakonna, Advokaadibüroo Tamme Otsmann Ruus & Vabamets ning kolme kohtutäituri poolt säilitamiseks antud dokumente.

Teiseks ja järjest suurenevaks tegevusvaldkonnaks on kujunenud vastamine arhiivpäringutele. Dokumendihoidlale üle antud dokumentide ja tehingute üldmahu suurenemise juures tõusis ka esitatud päringute arv märgatavalt. Ühe kalendrikuu jooksul väljastati keskmiselt 1640 lehe mahus dokumente või dokumendikoopiaid.

Arhiveerimispraktika ühtlustumise toetamiseks jätkati nõuetekohaste arhiivitarvikute hangete läbiviimist. Ühishangete kaudu tagati büroodele arhiivitoodete ostmisel soodsam hind ja kindlustunne tarvikute kvaliteedi osas. Seda võimalust kasutas enam kui 35 bürood, kellele tarniti ca 3,2 tuhat arhiivikarpi ja enam kui 9,2 tuhat toimikukaant.

Dokumentide säilitamise ja kasutamise kõrval leidsid endiselt kasutamist ka muud dokumendihoidla poolt notaribüroodele pakutavad tugitegevused. Konfidentsiaalsete dokumentide hävitamise teenust kasutasid aasta jooksul seitse bürood ning hävitatud dokumentide maht ulatus 12,5 tuhande liitrini.

Koolitus

I poolaasta

Seoses 2011. a alguses jõustunud äriseadustiku muudatustega toimus 28. jaanuaril äriõiguse koolitus, mille käigus lektor Andres Vutt käsitles peamiselt muudatustega kaasnevat rakendusküsimusi, samuti äriühingute ühinemist ja jagunemist, andes ühtlasi ka ülevaate viimase aja kohtupraktikast.

11. märtsil toimus täitemenetluse koolitus, lektoriks Anneli Alekand.

Erinevatel aktuaalsetel teemadel toimus koolitus 9. mail. Koolituspäeva esimeses pooles käsitleti maksuõiguse küsimusi, teises pooles puudutati 01.05.2011 jõustunud KAOKS-i piiranguid ning metsaseadusega seotud küsimusi.

Bürootöötajate koolitused toimusid 12. mail ja 25. märtsil.

II poolaasta

19.–20. augustil toimus Leigo turismitalus notarite suveseminar, mille peateema oli „Rasked ja vaimsete probleemidega kliendid“. Notaritele andsid asjakohaseid ülevaateid ning jagasid soovitusi tervishoiunõunik Eve Pilt ja psühholoog Kaia Kuppert. Samuti toimus loeng eneses ressurside leidmise teemal, lektoriks professor Mare Pork. Seminari teisel päeval arutati Paavo Uibopuu juhtimisel notari tasu praktika küsimusi ja notariaadi arenguvisioni ning saadi moekunstnik Katrin Kuldma kaasabil teada, milline on stiilne notar.

28.–29. oktoobril toimus pärimis- ja perekonnaõiguse alane koolitus, kus osalesid lektorid Justiitsministeeriumist, Riigikohtust ja Tartu Ülikoolist.

25. novembril toimus ühisseminar kohtunikuabidega, kus arutati nii ühinguõigust (sh ärikeelde) kui ka asjaõigust (peamiselt hüpoteeke) puudutavaid küsimusi.

Aktuaalsete teemade koolitused toimusid 7. oktoobril ja 16. detsembril.

Notaribüroode töötajate õppepäevad toimusid 14. oktoobril ja 9. detsembril.

Notarite ümarlauad

Notarite initsiatiivil toimusid Kesk- ja Lõuna-Eesti notarite vahelised kohtumised.

Avaldused, järelepärimised ja kaebused

Oluliselt on kasvanud Notarite Kojale esitatavate avalduste (sh hoiatuste) arv. Kui 2009. aasta jooksul laekus kokku 186 avaldust, järelepärimist ja kaebust ning 2010. aastal 380, siis 2011. aastal oli neid 437. Veelgi rohkem laekus e-posti ja telefoni teel erinevaid lihtsamaid notarite tegevust puudutavaid järelepärimisi ja küsimusi, mida eraldi ei registreerita.

Järelepärimiste sagedasemaks sisuks oli isiku soov saada infot notariaaltoimingu olemuse kohta, samuti konkreetsemat selgitust teostatud notariaaltoimingu juriidiliste tagajärgede või notari tegevuse kohta. Suhteliselt palju esitatakse küsimusi notari tasu suuruse kohta.

Stabiilselt laekub küsimusi ka perekonnaõiguse ja abieluvarasüsteemide ning apostillimise kohta, sh nii õigusliku regulatsiooni kui praktiliste nüansside osas.

Erinevate juriidiliste küsimustega pöördusid Notarite Koja poole ka mitmed kohalikud omavalitsused ning advokaadi- ja õigusbürood.

Jätkus järelepärimiste esitamine isikuandmete vaatamise põhjuste kohta, kuid väljaspool tööülesannete täitmist isikuandmete vaatamise juhtumeid ei esinenud.

Sagedaseks kaebuste esitamise põhjuseks on notari tasu tehingu projekti koostamise eest. Väidetavalt ei informeerinud notaribürood kliente eelnevalt projektitasu võtmise õigusest. Probleeme esines ka sellega, et klientidele ei olnud piisavalt selgitatud notari tasu maksmisel solidaarse vastutusega seonduvat.

Teiseks enamesinevaks kaebuste põhjuseks on suhtlemisprobleemid notaribürooga, sh viivitamine klientidele vastamisel ning probleemid info saamisel ja edastamisel. Kaebus laekus ka notari ebaviisaka käitumise peale.

Igapäevaselt laekus kojale järelepärimisi nii e-posti kui telefoni teel ka notaribüroodest. Sagedasemaks on küsimused perekonna- ja pärimisõigusest, sh lähimate naaberriikide õigusest ning apostillimisest.

Muu tegevus

- Asendajate määramine

2011. aasta jooksul määrati Notarite Koja poolt notaritele asendusi vastavalt notaritele asendajate nimetamise korrale kokku 147 korral, neist aktiivses teenistuses olevatest kandidaatidest asendajate osas 122 korral. Notareid asendati kandidaatide poolt kokku 406 tööpäeva ulatuses (2010. aastal vastavalt 358, 2009. aastal 290 ja 2008. aastal 1194 tööpäeva ulatuses). 98st 2011. aastal ametis viibinud notarist kasutasid asendamise võimalust 33 notarit keskmiselt 12,3 päeva ulatuses (2010. aastal vastavalt 29 notarit samuti 12,3 päeva ulatuses, 2009. aastal 43 notarit 6,7 ja 2008. aastal 65 notarit 19 päeva ulatuses). Asendusvõimeliste kandidaatide keskmiseks statistiliseks arvuks kogu 2011. aasta jooksul oli 4 notarikandidaati, kelle keskmiseks asenduskoormuseks kujunes 101,5 tööpäeva (2010. aastal oli ühe kandidaadi koormus vastavalt 67,5 tööpäeva, 2009. aastal 46 ja 2008. aastal 54,3 tööpäeva).

Asenduspäevade statistika 2011. aastal

Kandidaat	Asenduspäevad 2011
Triin Tein	117
Aimi Leht	115
Elvira Kirtjanova	106
Eve Põtter	58
Monika Sori	10
	406

- Notari tasu maksmisest vabastamine

2011. aastal kasvas tunduvalt notari tasu maksmisest vabastamiste arv. Tasu maksmisest vabastati 183 isikut kokku 22 317 euro ulatuses.

Võrdluseks: 2010. aastal vabastati notari tasu maksmisest 109 isikut kokku 206 095 krooni ulatuses, millest kliendid tagastasid Notarite Kojale 6659 krooni. 2009. aastal vabastati notari tasu maksmisest 14 isikut 34 934 krooni ulatuses ja 2008. aastal 5 isikut 3761 krooni ulatuses.

- Toetati ajakirja Juridica väljaandmist, FIDE kongressi korraldamist ja Eesti Harjutuskohtu Seltsi.